

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

ve studijním programu **Andragogika a management vzdělávání**

Autor diplomové práce: Vít Varga	Vedoucí diplomové práce: PhDr. Vít Šťastný, Ph.D.
Název diplomové práce: Soukromé nebo veřejné? Komparace středních škol na základě analýzy dat	

POSUDEK OPONENTA PRÁCE

Indikátory kvality závěrečné práce		rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne
Označte X , zda předložená práce obsahuje níže uvedené znaky. <i>Pokud nebudou obsaženy klíčové znaky A2, A3, B1, B3 a F1, práce by neměla být doporučena k obhajobě.</i>					
A	Obecné				
A1	Jazyková úroveň		X		
A2	Dodržení stanoveného rozsahu	X			
A3	Dodržení ostatních obligatorních požadavků (viz Opatření děkana č. 38/2020, včetně platných příloh)	X			
B	Úvodní část				
B1	Zřetelné vymezení do oblasti studovaného programu		X		
B2	Jasná formulace tématu a cíle práce (zejména: co má být ověřeno, zjištěno, čeho má být dosaženo, co nového chce autor zjistit?)		X		
B3	Objektivní analýza z oblasti andragogiky, vzdělávání dospělých nebo řízení ve vzdělávání – managementu vzdělávání, nikoli jen popis subjektivní zkušenosti	X			
C	Dosavadní řešení problému				
C1	Přehled názorů vztahujících se k danému tématu na základě studia odborných zdrojů		X		
C2	Relevantní odkazy na českou i zahraniční odbornou literaturu	X			
C3	Zřetelné rozlišení autorského textu a citací (doslovných i parafrází)	X			
D	Výzkumná část				
D1	Zřejmý vztah k tématu a cíli práce		X		
D2	Stanovení výzkumného problému. Správná formulace výzkumných otázek / hypotéz nebo výzkumných předpokladů		X		
D3	Využití vhodných výzkumných metod a nástrojů		X		
E	Analytická část				
E1	Kvalitní analýza získaných údajů / dat		X		
E2	Kvalitní interpretace zjištěných výsledků		X		
E3	Zpracování vhodných doporučení a uvedení výstupů práce		X		
F	Závěry a přínos pro studovaný program				
F1	Zhodnocení míry dosažení stanoveného cíle práce		X		
F2	Shrnutí hlavních myšlenek celého textu		X		
F3	Adresné vyjádření o využití práce		X		
F4	Výstup práce je obecně využitelný pro oblast andragogiky, vzdělávání dospělých nebo řízení ve vzdělávání – managementu vzdělávání	X			

Charakteristika práce:

Diplomant si v práci klade za cíl porovnat české střední soukromé a veřejné školy z hlediska vybraných aspektů jejich kvality na základě dostupných administrativních dat zejména z výkonových formulářů MŠMT a dat CERMATu, které v současné době nejsou pro účely analýz v oblasti vzdělávání dostatečně vytěžovány. Práce se zabývá tématem u nás v české literatuře dosud příliš neřešeným a empirickým výzkumem nerefektovaným. Práce měla velký potenciál zaplnit bílé místo v poznání a pochopení rozdílů mezi veřejnými a soukromými středními školami v České republice, z mého pohledu nicméně tento potenciál využila jen v menší míře.

Úvodní přehled literatury je zpracován poctivě, diplomant představuje aktuálně využívanou koncepci kvalitní školy podle ČŠI a kritéria jejího hodnocení, na základě dostupných údajů popisuje vývoj středního školství v ČR a na základě aktuální odborné cizojazyčné literatury přináší i exkurz do této problematiky v zahraničí, což vnímám velmi pozitivně. Samostatnou podkapitolu věnuje souvislosti soukromého školství a spravedlivého přístupu ke kvalitnímu vzdělání, další často řešené otázky spojené se soukromým školstvím jsou nastíněny v rámci jiných kapitol.

V empirické části autor vybral tři indikátory kvality, na které zaměřil analytickou pozornost a které dále rozpracoval. Zatímco u dvou z nich (výsledky žáků a kvalita učitelského sboru) je návaznost na kritéria kvality (dle ČŠI) zcela jasná, u třetího indikátoru (individuální vzdělávací plány) je souvislost již spíše nepřímá a obtížně interpretovatelná, neboť indikátor spíše než o kvalitě školy vypovídá o charakteru žákovské populace. To je trochu v kontrastu s tím, že jinak je většina analytických rozhodnutí autorem dobře vysvětlena a zdůvodněna. Oceňuji, že se autor pro účely datových analýz naučil využívat pokročilých možností programu MS Excel, včetně tvorby kontingenčních tabulek a vyhledávacích funkcí, což dokumentují v práci prezentované grafy, které výsledky přehledně znázorňují.

V závěru autor shrnuje hlavní zjištění své analýzy a odpovídá tak na stanovené výzkumné otázky. Výsledky nicméně mohly být v závěrečné části hlouběji reflektovány a diskutovány ve světle poznatků prezentovaných v úvodní části (např. ve vztahu k zásadě rovných příležitostí).

Práce má dobrou jazykovou úroveň, kterou jen občas v některých případech snižuje nejednotný styl (někdy se píše z pohledu autora, jindy v 1. osobě, někdy se píše v budoucím čase, podruhé v minulém) či nepřesné vazby či překlepy (např. „Dále budu analyzována...“). I přes uvedené dílčí nedostatky konstatuji, že práce splňuje standardní požadavky kladené na tento typ závěrečných prací, a doporučuji ji k obhajobě.

Klady práce

- Analýza dosud málo řešené problematiky
- Využití administrativních dat o celé populaci škol
- Využití zahraničních cizojazyčných zdrojů

Nedostatky práce:

- Data mohla být více vytěžena, v některých indikátorech není zřejmá vazba na kvalitu školy
- Výsledky by mohly být hlouběji reflektovány s ohledem na poznatky prezentované v úvodní části a obecnější diskuzi týkající se kladů a záporů existence soukromého školství doma i ve světě.

Vzal jsem na vědomí obsah Protokolu o vyhodnocení závěrečné práce ze dne 19. dubna 2021.

Hodnocení práce: Práce **splňuje** / ~~nesplňuje~~ požadavky kladené na daný typ práce ve SP Andragogika a management vzdělávání.

Doporučení a otázky pro obhajobu:

1. V České republice existují strukturálně postižené regiony (typicky např. Karlovarský či Ústecký kraj). Jak se do rozdílů v kvalitě mezi veřejnými a soukromými školami promítají tyto regionální nerovnosti? Například jsou soukromé střední školy (oproti veřejným) v těchto znevýhodněných krajích úspěšnější při získávání kvalifikovaných učitelů (oproti situaci v ostatních krajích)? Nebo jsou jejich žáci úspěšnější při maturitních zkouškách?
2. Do jaké míry podle výsledků Vaší analýzy soukromé střední školy posilují, či naopak ohrožují zásadu rovných šancí (spravedlivosti) v českém vzdělávacím systému?

V Praze 5. května 2021

Vít Šťastný